

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ อยู่ในป่า อยู่โคนต้นไม้ไม่มีใครยุ่ง
เลย มีท่านองค์เดียวกับโคนต้นไม้ เวลาท่านตรัสรู้ท่านใช้ใจของท่าน พิจารณาโดย
นามธรรมของท่าน ศาสนาเกิดจากชนบท เวลาเข้าไปอยู่ในชุมชน เข้าไปอยู่ในเมือง นี้
เกษตรกรรม สังคมเกษตร สังคมอุตสาหกรรม ภาคบริการเขาต้องทำการของเขา

เวลาเราบอกว่าเราจะประพฤติปฏิบัติกัน เราไม่มีเวลา แต่เวลาคนจะตายมันมีเวลา
เจ็บไข้ได้ป่วยกตเลยนะ เรียกเลย เรียกกรถพยาบาล ต้องคว้นๆ ถ้าไม่คว้นชีวิตนี้รักษาไม่
ทัน ชีวิตนี้เกิดจากชนบท ธรรมะเกิดจากชนบท เวลาพระออกบิณฑบาตในชนบทนะ เขา
จะเตือนกันว่า “เอ็งไม่ใส่บาตรหรือ? เอ็งตายไปแล้วเอ็งจะกินอะไรกัน” เขาห่วงเขาใยกัน

นี่พูดถึงชนบท เป็นประเพณีวัฒนธรรมของเขา เวลาเขาทำบุญกุศลกัน เห็นไหม
เขาหวังว่าเขาเกิดชาติหน้า เขาเกิดไปเขาจะมีความร่มเย็นเป็นสุข คุณิวเวลาสัตว์มันเห็น
มนุษย์มีเสรีภาพ สัตว์นะเวลามนุษย์รังแกมัน มนุษย์ทำร้ายมัน เห็นไหม มันอยากเกิดเป็น
มนุษย์ เพราะมนุษย์มีกฎหมายคุ้มครอง เวลาสัตว์มันโดนรังแก มันโดนทำร้ายกฎหมาย
ไม่คุ้มครองมัน นี่เวลาเขาคิดกัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเขาอยู่ในชนบทนะ เขาทำบุญกุศลกันก็เพื่อหวังการดำรงชีวิต
ที่ดีของเขา เวลาเขาเห็นคนในเมืองเข้ามานะ เขาร่มเย็นเป็นสุข เขามีสถานะ เขามีทรัพย์สิน
สมบัติ เขามองว่าเราอยากจะใช้ชีวิตแบบนั้น เห็นไหม คนบ้านนอกคอกนา เวลาเขา
ดำรงชีวิตของเขา เวลาเขาแก่เฒ่าขึ้นมาเขาจะไปอยู่วัดอยู่วาทีกัน ตอนดำรงชีวิตเขาก็ทำบุญ
กุศล เพื่อเกิดมาจะได้มีสถานะความสุขความเจริญ เพื่อมีทรัพย์สินสมบัติ เพื่อมีความสุขของเขา
เขาตายไปแล้ว ไปเกิดชาติหน้าไปเกิดชาติไหนก็มีอาหาร

เขาเตือนกันบ่อย เพราะเราบิณฑบาตมาจะได้ยินคำนี้บ่อยมาก “เอ็งไม่ใส่บาตร
กันหรือ? ชาติหน้าเอ็งจะกินอะไรกัน ชาติหน้าเอ็งจะมีอะไรเป็นที่พึ่งอาศัย” เขาใส่บาตร
ทำบุญกุศลกันก็เพื่อเหตุนี้

แต่ในปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ เวลาคนเข้าวัดเข้าวา สมัยโบราณ คนแก่เข้าวัดเข้าวาไป แต่ในปัจจุบันนี้คนเข้าวัดเข้าวามีแต่วัยรุ่น นี่เราเข้ามาวัด คนแก่คนเฒ่าเขาทำบุญกุศลของเขา เวลาแก่เฒ่าขึ้นมา เขาไปวัดไปวาเพื่อจำศีล จำศีลเพื่ออะไร จำศีลเพื่อหวังเป็นที่พึ่งอาศัยเวลาเขาสิ้นชีวิตนี้ไป

แต่ในปัจจุบันนี้ในเมื่อศาสนาเจริญขึ้นมา เจริญที่ไหน เจริญที่ว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านรื้อค้ำของท่านขึ้นมา ท่านไม่ต้องไปรอชาติหน้า ไม่ต้องไปรอชีวิตหน้า ท่านให้ใช้ปัจจุบันนี้ ในเมื่อปัจจุบันนี้เราอยู่ในเมือง เราได้ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราหวังพ้นทุกข์ในปัจจุบันนี้

เดี๋ยวนี้วัยรุ่นเข้าวัดเข้าวา เห็นใหม่ เข้าวัดเข้าวามาเพื่ออะไร คนแก่คนเฒ่าเขาไปวัดไปวา เขาไปจำศีลนะ พอจำศีลเข้าไป ความคุ้นเคย ความเคยชินของเขา เขาก็ไปนั่งปรับทุกข์กัน บ่นแต่เรื่องทุกข์เรื่องยาก บ่นแต่เรื่องชีวิตประจำวันของเขา บ่นตั้งแต่เด็กจนแก่เฒ่าขึ้นมา แล้วชีวิตอย่างนี้มีแต่ความทุกข์ความยาก บ่นแต่เรื่องชีวิต เพราะว่าเขาไปจำศีล แต่ในปัจจุบันนี้วัยรุ่นเข้ามานี่ เราไปวัดไปวากันเพื่อประพฤติกุศลปฏิบัติขึ้นมา

เราจะประพฤติกุศลปฏิบัติ เห็นใหม่ คุณคนแก่คนเฒ่าเขาไปจำศีล เราไปวัดไปวาเราก้ไปจำศีล เราจะไปจำศีลภาวนา ถ้าเราไปจำศีลภาวนา เห็นใหม่ เราจะต้องมีสติปัญญาของเรา เราจำศีลภาวนา คนเวลาเขาไปวัดกันเขาไปจำศีลกัน เวลาฟังเทศน์เขาฟังเทศน์เอาบุญนะ เวลาฟังพระเทศน์นั่งสัปหงกโง่งง โอ๊ย.. ได้บุญ ฟังเทศน์แล้วได้บุญ แต่เราไปวัดไปวา ถ้าเราฟังเทศน์ฟังธรรม ถ้าธรรมนั้นไม่สะท้อนหัวใจของเรา ธรรมนั้นไม่ยิงเข้าเป้าในหัวใจของเรา ไม่สะท้อนกิเลสของเรา ถ้าธรรมนั้นมันสะท้อนกิเลส สะท้อนหัวใจของเรา นะ

“จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง”

ถ้าใจดวงนั้น เวลาประพฤติกุศลปฏิบัติขึ้นมา ไม่มีหลักมีเกณฑ์ของใจดวงนั้น เวลาพูดออกมา หลวงตาท่านบอกว่า “จำนิทานมาแล้ว” เห็นใหม่ เวลาเทศน์ปริยัตินี้อ่านตำราเราก้ อ่านได้ ใครก็อ่านได้ มันเป็นพิธีกรรม เราก้ฟังเทศน์กันเพื่อเอาบุญกุศล เพราะว่า การฟังเทศน์ สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วตอกย้ำ

สิ่งที่ได้ยินได้ฟังนี้ฟังทุกวันเลย เวลาหลวงปู่มันท่านไปเทศน์ที่วัดเจดีย์หลวง เจ้าคุณอุปาลิบอกหลวงปู่มันท่านเทศน์เรื่องมุตโตทัย ท่านเทศน์เรื่องชีวิตประจำวันเรากันนี้แหละ เทศน์เรื่องการดำรงชีวิตของเรานี้แหละ การดำรงชีวิตอันหนึ่ง การดำรงชีวิตเพื่อดำรงชีวิตเพราะเรามีหัวใจ เราดำรงชีวิตขึ้นมาเพื่อให้มีสติมีปัญญาขึ้นมา เพื่อสะท้อนหัวใจของเรา แต่การดำรงชีวิตของเรา เห็นไหม ดำรงชีวิตทิ้งเปล่า ดำรงชีวิตแล้วไม่ได้ศึกษา

คุณิเราเป็นวัยรุ่น เราเป็นคนรุ่นใหม่ เราเป็นคนสมัยใหม่ เรามาเข้าวัดเข้าวา เรามาปฏิบัติธรรมกันนี้ไง เห็นไหม เขาเข้าวัดเข้าวาเหมือนกัน แต่เขาไปจำศีลอุโบสถ เราเข้าวัดเข้าวาขึ้นมา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาที่ชีวิตประจำวันนี้แหละ เวลาจิตสงบเข้ามา ถ้าจิตสงบเข้ามาได้นะ มันสะท้อนหัวใจมาก เวลามันเกิดปัญญานี้ภาวนามยปัญญา

ปัญญาที่เกิดขึ้นมา ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้ปัญญาของใคร? ปัญญาของกิเลสนะ ปัญญาเกิดโลกีย์ปัญญา ปัญญาเกิดจากภพ ปัญญาเกิดจากหัวใจ หัวใจนี้หัวใจปฏิสนธิจิต ถ้าไม่มีบุญกุศล ไม่มีอำนาจวาสนา เห็นไหม คุณิเวลาสัตว์มันเกิด มันเกิดเป็นสัตว์ขึ้นมา มันก็อยากเกิดเป็นคน เวลาเป็นคนขึ้นมาแล้วก็อยากเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นพรหม พอเกิดเป็นพรหมแล้ว พรหมก็อยากเกิดเป็นมนุษย์ เพราะเกิดเป็นมนุษย์แล้วได้ประพฤติปฏิบัติ

เรามีเพื่อนนะเขาอยู่อเมริกา เขาศึกษาธรรมะแล้วเขาอยากบวชเขาไปอยู่อินเดีย พอบวชที่อินเดียเสร็จแล้วนะ เขาบอกอยากปฏิบัติ เอ็งต้องไปที่ลังกา.. พอไปบวชที่ลังกา บอกอยากไปปฏิบัติ เอ็งต้องไปที่เมืองไทย.. พอมามาเมืองไทย มาปฏิบัติที่เมืองไทย

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นมนุษย์ไซ้ใหม่ เราก็อยากเกิดเป็นเทวดา เป็นเทวดาต่ำกว่าเราก็อยากเกิดเป็นพรหม พอเกิดเป็นพรหมแล้วถ้าอยากปฏิบัติก็ต้องเกิดมาเป็นมนุษย์ มันก็ย้อนกลับมาที่มนุษย์นี้แหละ

ถ้ามนุษย์มันมีสติปัญญาของมันขึ้นมา เห็นไหม นี่เพราะเรามีอริยทรัพย์ เราเกิดมานี้ปฏิสนธิจิต ที่ว่าภวาสวะ ภพ ปฏิสนธิหัวใจ มันปฏิสนธิเกิดมาเป็นเรา พอเกิดเป็นเราขึ้นมา ทำไมเราจำอดีตชาติไม่ได้ละ? ทำไมเราจำสิ่งใดไม่ได้เลย ทำไมเราเกิดมานี้เราจำได้แต่ชาตินี้ ยกเว้นไว้แต่แอกซิเดนทท์ที่ว่าเขาจำของเขาได้ ทำไมเราจำอะไรไม่ได้เลย?

นี่ว่านรก สวรรค์ไม่มี ทุกอย่างไม่มี บาป กุศลต่างๆ ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นี่เขียนเพื่อให้วাকถ้ว ไม่เป็นความจริง แต่พอเรามาศึกษาขึ้นมา เห็นใหม่ “ความลับไม่มีในโลก” ใจเราทำอย่างไร ใจเราหมักหมมสิ่งใดไว้ มันทุกข์ของมันทั้งนั้นแหละ นี่ศาสนาแก้ที่นี้

ศาสนธรรมคำสั่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่โคนต้นโพธิ์ ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ศึกษาทุกๆ ลัทธิมา เขาว่าศาสนานั้นสิ้นกิเลส ศาสนานี้สิ้นกิเลส เขามีความสุขของเขา ไปศึกษามาแล้วนะมันเป็น การบรรเทา มันเป็นการบรรเทานะ พอมันรู้เท่ามันก็หยุด หยุดแล้วเดี๋ยวมันก็กลายเป็นออกมา กิเลสไม่มีการชำระ พอกิเลสไม่มีการชำระนะมันก็มีเท่านั้นแหละ สุดท้ายแล้วไปที่ไหนมาก็จนตรอกๆ จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องศึกษาของท่านเอง

เวลาจิตสงบเข้ามานะ ที่เขาทำก็จิตสงบนั้นแหละ แล้วพอจิตสงบแล้วแต่ความเข้าใจผิดใจ บอกว่ามันเป็นนิพพาน มันเป็นความว่าง เห็นใหม่ แต่พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสงบเข้ามา พอสงบเข้ามา เห็นใหม่ ปัญญามันเกิด พอปัญญามันเกิด ปัญญาอะไรล่ะ?

ปัญญาที่เราศึกษากัน ชีวิตประจำวันศึกษาต่างๆ มันเรื่องของเรานั้นแหละ แต่เวลาจิตมันสงบเข้ามามันลึกลงไปกว่านั้น ลึกลงไปกว่านั้นเพราะกิเลสมันอยู่ที่จิตได้สำนึก ลึกลงไปกว่านั้นมันไปรื้อค้นของมันขึ้นมา พอรื้อค้นขึ้นมา นี่ใจวิขาตัวความไม่รู้ ตัวความไม่รู้มันถึงพาดพิงตาย พอมันมีวิชาขึ้นมา มันไปรู้ตัวมันเองนะ

อ้อ! ไอ้เกิดตัวนี้มันเกิด ไอ้เกิดนี้ ปฏิสนธิมันพาดพิงแล้วถ้าปัญญามันไล่เข้าไป เอ็งเกิดเพราะอะไรล่ะ? เอ็งเกิดเพราะเอ็งว่าตัวมันเองไง เอ็งว่าเป็นของเอ็งไง เอ็งคิดว่าเอ็งเป็นตัวมันเอง เอ็งยึดมั่นว่ามันเอง เอ็งก็ต้องหมุนไปสิ.. แต่พอมันเข้าไปเห็นเข้ามันก็คลายออกๆ เห็นใหม่ นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาอย่างนี้มันเกิดได้อย่างไรล่ะ?

นี่เราเป็นปัญญาชน เห็นใหม่ เราเข้าวัดเขาวัดนี้เราเข้ามาเพื่อประพฤติปฏิบัติ แต่ถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรม เขาไปจำศีล เขาไปวัดไปวาถันไปเอาบุญกุศล แต่เรามาประพฤติปฏิบัติบุญกุศล บุญคือบุญกุศล กุศลคือปัญญา เราจะต้องใช้ปัญญาของเรา

ในปัจจุบันนี้ทางสังคมเขาดีใจว่าพุทธศาสนาเจริญ เพราะเดี๋ยวนี้เด็กวัยรุ่น คนรุ่นใหม่อายุไม่มากก็เข้าวัดเข้าวา แต่ก่อนนะ ไปปฏิบัติธรรมต้องแก้ต้องต่อถึงไปวัดไปวา กัน ไปวัดไปวา กัน นั่งก็โอย.. ลุกก็โอย.. เวลาไปอย่างนั้นก็ไปเอาบุญกัน แต่เวลาเราเข้าวัดขึ้นมา ถ้ามันเจ็บปวด เวลานั่งขึ้นมามันเจ็บปวด เคนจกรรมมันเหนื่อยนัก เหนื่อยนักก็งานจะพ้นจากทุกข์ไป

ถ้าคนพอใจนะ คนมีสติปัญญา ทำสิ่งใดมันทำด้วยความชุ่มชื่นนะ รื่นเริงอาหาญนะ แต่ถ้าคนมันไม่มีปัญญาขึ้นมามันทำด้วยคอตกนะ คอตกนั่งกนะ ทำแล้วมันลุ่มลุกคลุกกลานนะ ปฏิบัติแล้วปฏิบัติแล้วก็ลุ่มลุกคลุกกลาน แต่ถ้าคนเข้าวัดเข้าวามานะ มันรื่นเริงอาหาญ มันทำด้วยความเต็มใจ เคนจกรรมก็เคนจกรรมด้วยความรื่นเริงอาหาญ นั่งสมาธิก็เผชิญกับความจริง

ไหนๆ ไ้ไม่รู้มันอยู่ไหน? ไ้ตัวไม่รู้มันอยู่ไหน? เขว่ามันไม่รู้ๆ อวิชชามันอยู่ไหน? หาไม่เจอซักที เวลาไปเจอก็ไปเจอสมบัติคนอื่นไป นี่ดูข่าวเศรษฐกิจสิ โอ้โฮ.. บริษัทนั้นร่ำรวย บริษัทนี้ร่ำรวย แล้วเราร่ำรวยหรือเปล่า? เรารู้อะไรของเราล่ะ? เห็นแต่เขาร่ำรวยๆ แล้วเราร่ำรวยจริงหรือเปล่าล่ะ?

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันพิจารณาของมันเข้าไปแล้ว ใครร่ำรวยมันก็เรื่องของเขานะ มรรค ผล นิพพาน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของครูบาอาจารย์ก็เรื่องของท่าน หลวงตาท่านบอกว่า “ได้ฟังข่าวจากคนอื่น เศรษฐีนี้ไปดูทรัพย์สมบัติคนอื่น” ไปดูทรัพย์สมบัติของครูบาอาจารย์ไป แต่เราก็ต้องสร้างทรัพย์สมบัติของเราละ ครูบาอาจารย์เราเห็นไหม ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เป็นทางชี้แนะของเรา แต่เวลาเป็นจริงมันจะเป็นจริงที่เรา

ถ้าเป็นจริงที่เรา.. นี้อริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายนอก ใครไม่ต้องการเงินคนนั้นบ้านะ ใครก็อยากได้เงิน แต่เงินนี้ถ้าเราไปหลงมัน ไปยึดมันมัน เราก็บ้านะ

แต่ถ้าอริยทรัพย์ล่ะ? อริยทรัพย์ เห็นไหม คุณิทุกตะเจ้ญใจเขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเขามีความสุขก็มีความสุข กษัตริย์สมัยพุทธกาล เวลาบวชแล้วนะ เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์นั้นบอกว่า “สุขหนอ! สุขหนอ!”

เป็นกษัตริย์ไม่สุขหรือ? เวลาที่มีพระไปฟ้องพระพุทธเจ้า เขาบอกว่า “ไม่สุขหรือก เป็นกษัตริย์นี้ต้องรับภาระไปหมดเลย” แล้วอำนาจมันเป็นดาบสองคม อำนาจมีคนแย่งชิงตลอดนะ ถ้าเราทำไม่ดี นี่อำนาจคือไฟมันร้อนนัก แต่เวลาอำนาจโดยธรรม เห็นใหม่ เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมา มันปราบปราม

คูลีเราไปนั่งโคนไม้ เราก็ทุกข์เราก็ไม่อยาก เราไปอยากอยู่ที่ ๕ ชั้น ทุกคนอยากมีตึก ๕ ชั้นนะ ไปภาวนาอยู่บนตึก แต่เวลาทำความสะอาดมันทำทั้งวันไม่จบนะ เรานั่งอยู่โคนไม้ เห็นใหม่ เรานั่งที่ไหน เวลาเราทำข้อวัตรของเรา เรากวาด เราทำความร่มเย็นของเรา แล้วนั่งด้วยความสบายใจ แต่ถ้าเป็นกิเลสนี้มันไม่สบายใจหรอก มันขาดตกบกพร่องไปทั้งหมดเลย

มันบอกว่าอยู่บนตึก ๕ ชั้นนะ ทุกอย่างพร้อมหมดเลย มีทุกอย่างอำนวยความสะดวก นี่เวลามันคิดใจ แต่ถ้าเราไปนั่งอยู่โคนไม้จะดื่มน้ำซัก ๑ ขัน เราจะหาน้ำได้ที่ไหน? มันวิตกกังวลไปหมดเลย แต่ถ้าจิตมันมีความสงบร่มเย็นนะ ของสิ่งนี้ เห็นใหม่ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันหาได้ทั้งนั้นแหละ มันหาได้พอความดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไปจนถึงที่สุดนะให้หมดอายุขัย

ผู้ที่สิ้นกิเลสนะ เขาบอกวิมุตติสุขมันสุขมาก ทำอะไรไม่รีบตายๆ ไปจะได้มีความสุขล่ะ? มันตายไปไม่ได้หรอก มันเป็นเรื่องอายุขัย นี่พอเวลาอายุขัยมันหมดสิ้นไป มันก็หมดสิ้นไป แต่ยังไม่มียุขัยอยู่ เห็นใหม่ นี่การมีความดำรงชีวิตอยู่ ไม่ไปคิดแต่เรื่องอนาคต รีบๆ รีบๆ ให้หมดชีวิตซะจะได้ไปเสียที

ก็ไม่รีบขนาดนั้น เวลาที่ ๒๔ ชั่วโมงเท่ากัน คนที่สิ้นกิเลสแล้วที่ ๒๔ ชั่วโมง คนที่กิเลสเต็มหัวใจ ปุถุชนที่ ๒๔ ชั่วโมง.. ๒๔ ชั่วโมงโดยความทุกข์ ๒๔ ชั่วโมงโดยความสุข ๒๔ ชั่วโมงโดยการรอวันเวลาที่สิ้นไป เห็นใหม่ มันแตกต่างกันนะ ถ้าจิตใจของเรามีความสุขเวลามันเร็วมาก รอ.. รอให้ถึงเวลาของเรา แต่ถ้ายังไม่ถึงเวลาของเรานะ มันก็เป็นประโยชน์กับโลก

ฉะนั้นของเรานี้ ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน เราต้องขวนขวายของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ พุทธกิจ ๕ เข้าขึ้นมาเดินจงกรม นั่งสมาธิ เถິง

ญาณนะ เติงญาณเพื่อจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ นีกิจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ้นกิเลสแล้วยังเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เพื่อให้จิตใจมีวิหารธรรม

วิหารธรรมนะ ธรรมชาติของความรู้สึกมันจะอยู่ที่ไหน? ธรรมชาติของความรู้สึกเห็นไหม เราถึงบอกว่าธรรมชาติของความรู้สึก ถ้าเราจะควบคุมมัน เราถึงต้องมีคำบริกรรมพุทโธ พุทโธ ให้ความรู้สึกนี้เกาะอยู่ที่คำบริกรรม

พุทโธคือพุทธานุสติ พุทโธคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้จิตมันเกาะนี้ไว้ เห็นไหม ธรรมชาติของรู้ให้มันอยู่กับพุทโธ ถ้าพุทโธไม่ได้ไม่ตรงกับจรตนิสัย เราก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา แม้แต่พระอรหันต์ท่านยังเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เพื่อให้ใจนี้มีวิหารธรรม วิหารธรรมเป็นเครื่องอยู่

เรามีแต่กิเลสค้นหาความทะยานอยากอยู่ในหัวใจของเรา แต่เรามีอำนาจวาสนา เรามีโชคดีมาก เราเกิดมาพบพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเหมือนกรรมโอสถ เป็นยาขนานเอกที่ให้เข้ามาชำระจิตใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ได้ เขาก็ว่ามียา ถ้าเราเกิดมาไม่พบพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ก็ว่าเป็นศาสตราๆ เป็นผู้สิ้นกิเลส เห็นไหม นี้ไม่มียา คนเราเกิดมา เจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคอวิชชา ด้วยโรคกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แต่ไม่มียาแก้ไข มันก็เกิดโดยภพชาติสิ้นไปโดยเปล่าประโยชน์

เราเกิดมาพบพุทธศาสนา คนไข้เกิดมาพบยา พบยาคือกรรมโอสถ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจนี้มันแก้ไขสิ่งนี้ได้ แล้วเราจะชวนขวยไหม? ชีวิตนี้จะชวนขวยไหม? คนเจ็บไข้ได้ป่วยเขาอยากหายจากโรค เรามีกิเลสค้นหาความทะยานอยากอยู่ในหัวใจ เราอยากแก้ไขไหม? คนที่เขาอยากแก้ เขาแก้ไม่ได้เพราะไม่มียาแก้ ไม่มีสิ่งใดจะแก้ได้ เขาก็ต้องยอมจำนน เราเกิดมาพบพุทธศาสนามียาแก้ เราจะยอมจำนน เราจะไม่แก้ไขของเราเชียวหรือ?

ถ้าเราไม่แก้ไขของเรา เห็นไหม ไหนบอกว่าเราเป็นสัตว์ประเสริฐไง เราเป็นมนุษย์ที่มีสมอง มีความรู้สึก มีความนึกคิด ฉลาดกว่าสัตว์เดรัจฉาน สัตว์เดรัจฉานมันทำ

คุณงามความดีได้นะ ท้าวโสมสกลคือสุนัข มันไปเฝ้าพระปัจเจกพุทธเจ้า เอาพระปัจเจกพุทธเจ้ามาฉันอาหารทุกวันๆ แล้วมันระลึกถึง เห็นไหน มันไปเกิดเป็นเทวดา

สุนัขมันยังทำคุณงามความดีของมันได้ แล้วคนจะทำคุณงามความดีไหม แล้วคุณงามความดีของเราเนี่ย ทรัพย์ภายนอกเราทำบุญกุศลกัน ไปจำศีลจำธรรมก็เพื่อหาทรัพย์สมบัติของเรา ปัจจุบันนี้เราจะหาทรัพย์สมบัติในหัวใจ เราจะรักษาใจของเรา เรารักษาใจของเรานะ นี่คนรุ่นใหม่ไง ศาสนาใหม่ พุทธศาสนาใหม่ เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นคนพื้นฟูขึ้นมา ให้เกิดการประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดการขยันหมั่นเพียร ให้เกิดการนั่งสมาธิภาวนา

ไม่ใช่ทำเพื่อเป็นบุญกุศล แต่ทำเพื่อชำระกิเลส ทำเพื่อให้มรรคญาณ ให้ญาณนี้เข้ามาชำระในหัวใจมัน ไม่ใช่ทำบูชาใคร ทำบูชาหัวใจของเรา ทำหัวใจของเราให้สิ้นกิเลส ให้มันพ้นจากกิเลสไป แล้วมันเป็นเครื่องยืนยันว่ามรรค ผล นิพพาน มันมี! หัวใจมีความรู้สึกมี ทุกข์ยากมี มันต้องแก้ไขได้ แก้ไขได้ด้วยการกระทำของเรานะ

นี่ฟังธรรมเพื่อเตือนเรา เตือนเรานะ หน้าที่การงานก็ทำ ทุกข์ก็รู้ว่าทุกข์ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง แต่มันเกิดมีสมุทัยไง สมุทัยมากอยช้อนๆว่าจะแก้ไขให้หายๆ ให้หายโดยปฏิเสธไง แต่ถ้าเรารู้เท่าสมุทัยมันดับ เห็นไหม

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานล่ะ? เวลาครูบาอาจารย์ท่านต้องสิ้นชีวิตไปล่ะ? มันก็เหมือนกันทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมท่านไปด้วยความสงบร่มเย็นของท่านล่ะ? เพราะท่านรู้เท่าหมด เห็นไหม นี่เพราะรู้เท่าก็ไม่มีสมุทัย ไม่มีตัวกระตุ้น มันก็เหมือนเรา แต่พอเวลาเรามีนี้เราทุกข์ร้อน ทุกข์ร้อนเพราะไปขวางความจริงไง

ความจริงเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องความจริง แต่เพราะไม่มีปัญญา มันเป็นความจอมปลอมแล้วพยายามวิ่งไว้ไม่ให้ไปตามความเป็นจริง แต่พอใจมันเป็นความจริงแล้ว ความจริงกับความจริงมันเข้ากัน มันสาธุ! มันสาธุนะ ความจริงมันแสดงตน แล้วเรารู้เท่าความจริงในหัวใจของเรา นี่คือธรรมที่จะเกิดกับหัวใจของเรา เอวัง